

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG
Avdelning 2

DOM
2010-07-02
Meddelad i
Göteborg

Mål nr
12076-10 E
Enhet 2:2

KONKURRERENS

2010-07-02

Avd

Dir

Doc

Arkiv

SÖKANDE

VWR International AB, 556124-8153
Fagerstagatan 18A
163 94 Stockholm

MOTPART

Chalmers tekniska högskola AB, 556479-5598
Ekonomiavdelningen/Inköp och upphandling
412 96 Göteborg

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling; LOU

DOMSLUT

Förvaltningsrätten förordnar att upphandlingen Förbrukningsartiklar för renrum, dnr C2010/347, ska göras om.

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 2

DOM

BAKGRUND

Chalmers tekniska högskola AB (Chalmers) har genomfört en upphandling avseende förbrukningsartiklar för renrum, dnr C2010/347. Av tilldelningsbeslutet den 19 maj 2010 framgår att avtal ska tecknas med Inrem AB, Vita Verita AB och Bergman Labora AB.

Sedan VWR International AB (VWR) begärt överprövning har förvaltningsrätten den 27 maj 2010 beslutat att upphandlingen tills vidare inte får avslutas innan förvaltningsrätten slutligt prövar upphandlingen eller beslutar något annat.

YRKANDEN MM

VWR yrkar att förvaltningsrätten i sin slutliga prövning förordnar att upphandlingen ska avslutas först efter att rättelse skett. Rättelsen ska bestå i att en ny utvärdering ska ske, bestående i att Chalmers ska beakta de produktprover som VWR insänt. I andra hand yrkar VWR att upphandlingen ska göras om. VWR framför i huvudsak följande. Av tilldelningsbeslutet framgår att Chalmers har utvärderat bolagets uppfyllelse mot kravspecifikation till lägsta poäng då man ansett att man inte haft möjlighet att begära ut prover. Chalmers har begärt ut prover av bolaget via e-post den 27 april 2010, dock utan tidsangivelse när prover ska vara Chalmers tillhanda. Chalmers har inte angivit sista dag för prov vare sig i anbudsförfrågan eller i sin begäran om prov. I svar har Chalmers påtalat att de sökt kontaktperson och lämnat meddelande. VWRs växel har som 100% rutin att lägga telefonmeddelanden som e-post till eftersökt person. Inga meddelanden har kommit kontaktpersonen under denna period att kontakta Chalmers tekniska högskola. Dessutom hävdar Chalmers att bolaget borde förstå att avsikten var att proverna skulle utvärderas skyndsamt då avtal ska börja gälla från den 1 maj 2010. VWR har inte oskäligen dröjt med att lämna in prover med beaktande av att det rör sig om dyra produkter och VWR var tvungen

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG
Avdelning 2

DOM

Sida 3
12076-10

att efterfråga och invänta leverans av varuprover från sin egen leverantör. Chalmers hade också på eget initiativ kunnat rätta eller ompröva sin utvärdering med anledning av varuproverna. VWR anser att Chalmers brutit mot LOU:s principer om proportionalitet och transparens då man inte upplyst om sista dag för anbudsprov och därav inte utvärderat anbud från bolaget på samma sätt som övriga anbudsgivare. – Utvärderingen har inte varit förutsägbar. Ett grundläggande krav på ett förfrågningsunderlag är att de tilldelningskriterier som uppställs ska vara så klara och tydligt utformade att anbudsgivaren ska kunna förutse vilka uppgifter som ska presenteras i anbudet samt den innebörd som den upphandlande myndigheten tillmäter kriterierna. I anbudsförfrågan (punkten 3.2) har inte lämnats närmare uppgifter om vad börkraven omfattar eller hur poängsättningen ska ske. Anbudsgivarna har inte kunnat förutse vilka parametrar Chalmers skulle använda sig av vid poängsättningen. Utformningen av förfrågningsunderlaget har därmed gett Chalmers ett stort utrymme för skönsmässiga bedömningar av anbudsgivarnas produkter. Det har inte heller lämnats några besked om vad som kan komma att rendera den ena eller andra poängsättningen vid utvärderingen, eller vilken betydelse Chalmers skulle tillmäta att en anbudsgivare underlät att inlämna varuprover. För det fall Chalmers hade beaktat VWRs prover skulle VWR ha tilldelats full poäng avseende produkternas egenskaper. Av anbudets tio produkter hade VWR erbjudit exakt den produkt som efterfrågats för åtta produkter. Chalmers har begärt in prov på tre produkter varav en var redan känd. VWR anser därmed att det verkar orimligt att utvärdera produkternas kvalitet till betyg 1 på en femgradig skala då 80 % av produkterna redan är kända. Chalmers har vid utvärderingen beaktat bedömningsgrunder vilka inte kan utläsas ur förfrågningsunderlaget. Förfarandet står därför i strid med principen om transparens.

Chalmers bestrider bifall till yrkandena och framför i huvudsak följande. Chalmers har inte brutit mot LOU:s principer om transparens och likabehandling då samtliga anbudsgivare har erhållit samma information och

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 2**DOM**Sida 4
12076-10

anbuden har utvärderats i enlighet med förfrågningsunderlaget. Chalmers anser istället att en särbehandling av VWR, genom att ändra tilldelningsbeslutet, skulle medföra att principen om likabehandling i 1 kap. 9 § träffs för när. – Av anbudsförfrågan framgick att avtal avsågs att gälla fr o m den 1 maj varför VWR bort inse att avsikten att utvärdera anbuden och proverna skyndsamt. E-post med begäran om prover på de produkter som Chalmers inte kände till sändes till anbudsgivarna den 27 april 2010. Det faktum att någon tidpunkt då varuproverna skulle vara Chalmers tillhanda angavs inte men övriga anbudsgivare har skickat in prover eller hört av sig för att ange beräknad leveranstid av prover. Ny begäran till VWR sändes med e-post den 7 maj 2010. Även försök att nå uppgiven kontaktperson per telefon gjordes, dock utan resultat, och meddelande med begäran om att ringa upp medförde inte heller någon återkoppling. Chalmers mottog ett e-postmeddelande från VWR den 19 maj 2010, fem timmar efter att tilldelningsbeslut meddelats, om att proverna skulle skickas från VWR samma dag. VWR kan inte anses ha gjort vad de bort för att begränsa sin skada. – Chalmers medger att VWR erhållit för lite poäng, 7 godkända produkter skulle ha värderats till 2 poäng i stället för 1 poäng. Denna korrigerings påverkar dock inte utfallet i utvärderingen. – I anbudsförfrågan beskrivs utifrån vilka parametrar anbudsproven kommer att utvärderas. Hur anbudsgivaren valt att formulera sig i anbudet har ingen verkan på utvärderingen av produkterna, vilka har bedömts enligt kriterierna i anbudsförfrågan. Att hävda att VWR inte vetat hur anbudet skulle utvärderas förefaller därför inte troligt. I anbudsförfrågan uppmanas anbudsgivare att ställa frågor under annonseringstiden om det finns oklarheter i förfrågningsunderlaget. I tilldelningsbeslutet framgår dessutom kommentarer för varje anbudsgivare som förklaring till poängtilldelningen. Det framgår av anbudsförfrågan att fråga är om en matematisk modell och ett räkneexempel. Chalmers har inte beaktat andra beräkningsgrunder än de som angivits i förfrågningsunderlaget. Vad gäller kravet på anbudens giltighetstid till den 14 juli 2010 är denna

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG
Avdelning 2

DOM

tid avsedd att användas för slutförandet av upphandlingen och inte till att förlänga tiden för utvärderingen. Angiven tid, tre månader, är normal.

TILLÄMPLIGA BESTÄMMELSER MM

I 15 kap. LOU finns bestämmelser för aktuell upphandling. Av dessa framgår bland annat följande.

Upphandlande myndigheter skall behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar skall vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas. (1§ jämförd med 1 kap. 9 §)

En upphandlande myndighet får begära att en ansökan eller ett anbud förtydligas eller kompletteras om det kan ske utan risk för särbehandling eller konkurrensbegränsning. (12 § andra stycket)

En upphandlande myndighet ska pröva alla de anbudssökningar och anbud som har kommit in i rätt tid (15§).

En upphandlande myndighet skall anta antingen 1. det anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga för den upphandlande myndigheten, eller 2. det anbud som har lägst pris. – Bedömningen av vilket anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga skall göras enligt 12 kap. 1 § andra stycket. – Den upphandlande myndigheten skall antingen ange hur de olika kriterierna som avses i 12 kap. 1 § andra stycket viktas vid bedömningen av vilket anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga eller ange kriterierna i fallande prioritetsordning. Kriterieviktningen får anges som intervall med en lämplig största tillåtna spridning. – Kriterieviktningen eller prioritetsordningen skall anges i annonsen om upphandling, i ansökningsinbjudan eller i förfrågningsunderlaget. (16 §)

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 2**DOM**

I 12 kap. 1 § LOU stadgas följande.

Den upphandlande myndigheten skall ange hur sådana kriterier som avses i 1 § andra stycket kommer att viktas inbördes vid bedömningen av vilket anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga. Kriterieviktningen får anges som intervall med en lämplig största tillåtna spridning.

Om det enligt den upphandlande myndigheten inte är möjligt att ange viktningen av de olika kriterierna, skall dessa anges i fallande prioritetsordning.

Viktningen av kriterierna eller kriteriernas prioritetsordning skall anges i

1. annonsen om upphandlingen,
2. förfrågningsunderlaget, eller i
3. en inbjudan att lämna anbud eller att delta i förhandlingar.

UTREDNING I MÅLET

Av Administrativa villkor (punkten 8 i Förfrågningsunderlaget) framgår att anbud skall lämnas senast den 14 april 2010. I frågor och svar daterad den 13 april 2010 har under fråga 19 angetts Förlängd svarstid att lämna anbudslämnande. P.g.a. rättelser och förtydliganden av anbudsförfrågan kommer vi att förlänga svarstiden för anbudslämnande. Nytt datum är 22 april kl. 14.00.

I Förfrågningsunderlaget har under punkt 7.1 Avtalsperiod, angetts bland annat att avtalet gäller 2 år från 2010-05-01 med fast pris i 12 månader.

Tilldelningsbeslut har meddelats den 19 maj 2010.

I förfrågningsunderlaget har under punkt 3.2. Kravspecifikation följande Bör-krav angetts:

En bedömning kommer att göras huruvida anbudsgivaren uppfyller "börkraven". Poäng kommer att utdelas utifrån uppfyllelsen.

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG
 Avdelning 2

DOM

Produktegenskaper

Vi kommer att utvärdera de produkter som har offererats. De produkter som vi inte redan känner till, kommer vi att begära in prov på. Anbudsgivaren skall kostnadsfritt lämna prover på sina produkter vid begäran. Utvärderingen innebär en bedömning av produktens egenskaper såsom t.ex. passform och bekvämlighet, uppsugningsförmåga, övrig funktionalitet och kompatibilitet med vår verksamhet etc. Respektive anbudsgivare kommer att erhålla poäng utifrån vår bedömning av samtliga offererade produkter på en skala **0-5 poäng**.

I förfrågningsunderlaget har under punkt 6 Anbudsutvärdering sagts följande.

Vi kommer att anta de anbud som är mest ekonomiskt fördelaktigt utifrån nedanstående kriterier. Vi avser att välja minst 3 leverantörer som kommer att rangordnas utifrån lägst jämförelsetal.

Vi kommer vid bedömningen att värdera:	Viktning
1) Pris	50 %
2) Uppfyllelse av kravspecifikation	50 %

Under punkten 6.1 Utvärderingsmodell anges bland annat följande.

Utvärderingsmodellen som används tillämpar tilläggstal, dvs anbudsgivarens offererade pris belastas med ett uppräkningsstal, vars storlek beror av kvalitetspoäng anbudet erhållit. Summan av offererat pris och uppräkningsstalet ger jämförelsetalet. Det/de anbud som får lägst jämförelsetal antas som leverantör/er och vinner därmed upphandlingen. Om två anbud får samma jämförelsetal antas det anbud som har lägst pris.

Matematisk modell:

1. Anbudets maximala uppräkningsstal = Anbudspriset x 35 %
2. Anbudets faktiska uppräkningsstal = Maximalt uppräkningsstal x ((maxpoäng - anbudets poäng)/maxpoäng)
3. Jämförelsetal = Uppräkningsstalet + Anbudspriset

Räkneexempel utifrån den matematiska modellen:

Anbudspriset 330 000 kr, anbudets kvalité bedöms till 32, poäng.

Anbudets maximala uppräkningsstal = 330 000 x 35 % = 115 500

Anbudets faktiska uppräkningsstal = 115 500 x (39-32)/39 = 20 371

Jämförelsetal = 20371 + 330 000 = 350 371

Antalet produkter som enligt förfrågningsunderlaget skulle prissättas var 10 stycken, 1 moppduk, 2 torkdukar, 1 renrumshandske, 1 huva, 1 skyskydd, 1 klibbmatta, 1 spiralblock, 1 kemikaliehandske samt 1 renrumssko.

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 2**DOM**Sida 8
12076-10

Av punkt 3.2.4 i Kravspecifikationen framkommer att leverans av lagerhållen artikel ska ske inom fem arbetsdagar samt av punkt 7.5 Underleverantörer att om leverantören utnyttjar underleverantörer svarar leverantören för underleverantörens arbete som för eget.

VWR har i sitt anbud lämnat anbud på de tio artiklarna och som kommentar för varje produkt angett antingen Likvärdig (två artiklar – positionerna 1 och 9) eller Exakt (åtta artiklar). Chalmers har från VWR begärt prover på produkterna 1, 2, och 9. I VWRs anbud uppgår det sammanlagda styckpriset för de offererade produkterna 1,2 och 9 till knappt 20 kr.

I Anbudsutvärderingen har de fem anbudsgivare tilldelats poäng mellan 1-5 för produkttegenskaper. Vad gäller de som fått fem poäng har följande uttalats: Vi har tagit in prov på de produkter vi inte redan kände till. Vi bedömer att produkterna motsvarar det vi frågat efter och är godkända. Vad gäller den som tilldelats 3 poäng har följande uttalats: Vi har tagit in prov på de produkter vi inte redan kände till. Renrumshandske har konstig, kraftig lukt. Kemhandske ej den kraftiga modellen i Neopren/latex/nitril. Vad gäller den som tilldelats 2 poäng har följande uttalats: Vi har tagit in prov på de produkter vi inte redan kände till. Moppduken är alldeles för sträv (glider dåligt på golvet). Kemhandske ej den kraftiga modellen i Neopren/latex/nitril. Renrumssko ej i den modell vi frågat efter. Beträffande VWR som tilldelats 1 poäng har följande uttalats: Vi har sökt kontaktpersonen som angivits i anbudet två gånger per e-post samt flera gånger per telefon, utan resultat. Vi har därför inte kunnat begära ut prov och utvärdera de produkter som vi ej känner till.

FÖRVALTNINGSRÄTTENS BEDÖMNING

Varuprover

Av 15 § LOU framgår inte någon tidsfrist för komplettering av anbud. I målet framkommer inte annat än VWRs kontaktperson från Chalmers per e-post den 27 april 2010 kl. 10:09 fått begäran prover på artiklarna 1,2, och 9 samt en påminnelse om detta den 7 maj 2010 kl 08:36. VWR har hos Förvaltningsrätten uppgett att de begärda proverna varit dyra och att man varit tvungen att invänta besked från underleverantör. VWR har väntat till den 19 maj 2010 att meddela Chalmers att proverna skickas samma dag. Vid denna tidpunkt hade tilldelningsbeslutet meddelats VWR. Förvaltningsrätten konstaterar att VWR haft skälig tid på sig att komplettera sitt anbud med begärda varuprover. Vad VWR sagt om kostnader för varuprover och leverans från underleverantör utgör med beaktande av det pris till vilket VWR offererat de begärda varorna och vad som sagts om leveranstid – fem arbetsdagar – i förfrågningsunderlaget inte skäl att göra annan bedömning. Det måste således ha stått klart för VWR att skyndsamhet gällde för att ge in varuprover. Därvid beaktas också att det är obestritt att övriga anbudsgivare lämnat begärda varuprover inom skälig tid. Chalmers kan därför inte bedömas ha brutit mot LOU:s regler om proportionalitet, lika-behandling och transparens i denna del av upphandlingen.

Utvärderingen

Chalmers har i förfrågningsunderlaget uppgett att uppfyllelsen av kravspecifikationen ska viktas till 50 %. Kravuppfyllelsen måste därför bedömas som en betydande del av anbudet. Chalmers har dock inte närmare specificerat hur kravuppfyllelsen bedöms annat än att man sagt att man ska göra en bedömning av produktens egenskaper och gett exempel på vad detta kan vara. Exemplifieringen är dock inte uttömmande. Det anges inte heller någon rangordning för de olika produkternas produktens egenskaper. Att viss

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG
Avdelning 2**DOM**

ledning kan fås i tilldelningsbeslutet medför inte att förfrågningsunderlaget varit transparent. Den omständigheten att leverantören inte ställt förtydligande frågor om utvärderingskriterierna till Chalmers fråntar inte Chalmers ansvaret att följa kraven i 15 kap. 16 § LOU jämförd med 12 kap. 1 § samma lag.

Förvaltningsrätten konstaterar vidare att den av Chalmers i förfrågningsunderlaget redovisade matematiska modellen kan medföra att utvärderingsmodellen missuppfattats eftersom anbud i modellen endast viktas med 35 procent och inte 50 procent som anges i anbudsutvärderingen. Vad gäller poängsättningen av de offererade varorna kan detta också med beaktande av den redovisade matematiska modellens höga anbudspoäng uppfattas som att var och en av de tio produkterna ska ges poäng mellan 0-5, speciellt som man under produkttegenskaper exemplifierat fem egenskaper som kan komma att beaktas (passform, bekvämlighet, uppsugningsförmåga, övrig funktionalitet och kompabilitet).

Med hänsyn till den höga viktningen av uppfyllelsen av kravspecifikationen måste bristerna i förfrågningsunderlaget i denna del bedömas som så allvarliga att LOUs krav på transparens träts för när. Rättelse inte kan bedömas kunna ske enbart genom nu utvärdering utan att upphandlingen måste göras om.

Sammantaget finner Förvaltningsrätten att Chalmers brutit mot 1 kap. 9 § och 15 kap. 16 § LOU och att detta medfört skada för VWR. Upphandlingen av Förbrukningsartiklar för renrum ska därför göras om.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV3109/1b)

Silja Klint

Rådman

SVERIGES DOMSTOLAR

Bilaga

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Göteborg. Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentligpart räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas, anledning förekommer till ändring i det slut var till förvaltningsrätten kommit eller det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till kammarrätten,
2. det beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Adressen till förvaltningsrätten framgår av beslutet. Om klaganden anlitar ombud ska denne sända in fullmakt i original samt uppge sitt namn, adress och telefonnummer.